

Schoolondersteuningsprofiel

2021 – 2024

SWS Noorderlicht Rasquert

Vastgesteld op: 30-09-2021

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	x
1. Algemene gegevens van de school	x
2. Missie en Visie van de school	x
3. Basis- en extra ondersteuning binnen (naam bestuur)	x
4. Welke ondersteuning kan de basisschool bieden?	x
4.1 Kernkwaliteiten samenwerkingsverband 20.01	x
4.2 Basisondersteuning binnen onze school	x
4.3 Wat biedt school aanvullend op de basisondersteuning?	x
4.4 Hoe ziet de actuele verscheidenheid eruit op de school?	x
5. Extra ondersteuning	x
6. Ambitie van de school	x

- Bijlage A - Checklist ikinstrument basisondersteuning
- Bijlage B - Verscheidenheidsindex (VI), informatie
- Bijlage C - Invulschema Verscheidenheidsindex
- Bijlage D - Instrument Verscheidenheidsindex

Inleiding:

Het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) van SWS Noorderlicht is een meerjarenplan dat jaarlijks bijgesteld wordt. In dit plan geven wij aan hoe wij in onze school denken over ondersteuning en begeleiding van de leerlingen. Ons aanbod is gebaseerd op de basiskwaliteit die de inspectie voorschrijft en ingevuld met de wijze waarop wij onze zorg vorm willen geven. Naast de basisondersteuning beschrijft dit Schoolondersteuningsprofiel ook welke extra voorzieningen SWS het Noorderlicht kan leveren en waar de grenzen van onze mogelijkheden ten aanzien van de zorg liggen. Wij zien onze school als een lerende, zich ontwikkelende organisatie en daarom wordt het SOP elk jaar bijgesteld.

Dit plan is geschreven om de ondersteuning op onze school voor iedereen te beschrijven. Ons aanbod is gericht op het goed monitoren van de ontwikkelingen van de leerlingen en het aan te passen aan de onderwijsbehoeften. We zetten hierbij de talenten van leerlingen voorop en willen ook ons onderwijs daarop inrichten, bijvoorbeeld door een aanbod in ateliervorm. De sfeer in de school en in de groepen zien we als belangrijk startpunt om de leerlingen in de mogelijkheid te brengen het beste uit zichzelf en de ander te kunnen halen. Bij het bepalen van een goede ondersteuning voor elke leerling kijken we niet alleen naar het kind, maar zien het kind vooral in de context waarbinnen het opgroeit; de school, thuis, de wijk. Het handelingsgericht werken is een goed en bruikbaar concept om binnen ons onderwijs de onderwijsondersteuning vorm te geven. Bij het zoeken naar mogelijkheden om een goed aanbod voor het kind te bieden zullen we ons richten op sterke kanten van alle invloeden die er rondom het kind zijn. De vragen van leerkrachten, ouders en leerlingen vormen het uitgangspunt van de ondersteuning.

Wettelijk kader

Wettelijk is vastgesteld dat het schoolondersteuningsprofiel een document is, waarin SWS Noorderlicht de taken, de verantwoordelijkheden en de werkwijze ten aanzien van passend onderwijs vastlegt. In dit document beschrijven we wat onze school biedt ten aanzien van basisondersteuning en de extra ondersteuning. Ten slotte beschrijven we wat SWS Noorderlicht omtrent het bieden van extra ondersteuning ambieert.

Het schoolondersteuningsprofiel:

- is gerelateerd aan het schoolplan en de schoolgids;
- is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school;
- wordt geschreven door de directie van de school;
- wordt vierjaarlijks vastgesteld en jaarlijks bijgesteld;
- wordt ter advies voorgelegd aan de medezeggenschapsraad.

Samenwerkingsverband 20.01

Onze school maakt deel uit van het provinciaal samenwerkingsverband Passend Onderwijs (SWV 20.01). In dit regionaal samenwerkingsverband is een dekkend aanbod onderwijsondersteuning aanwezig.

Alle informatie over het samenwerkingsverband 20.01 vindt u op de website:

www.passendonderwijsgroningen.nl

1. Algemene gegevens van de school

Naam van de school	: SWS Noorderlicht
Bezoekadres	: Meijmaweg 9A
Postcode	: 9955 VC
Plaats	: Rasquert
Brinnummer	: 07WQ
Directeur	: Mare Hofman-Zijlema
Intern Begeleider	: Rie-Janne Loonstra
Samenwerkingsverband	: 20.01
Aantal leerlingen oktober 2021	: 143

2. Missie & Visie van de school

Visie op pedagogiek

Voor ons zijn voorwaarden om optimaal te ontwikkelen: veiligheid, aandacht, vertrouwen en betrokkenheid. Dit geldt voor iedereen die onze school bezoekt. Wij staan in verbinding met elkaar en met onze omgeving, samen willen we het doen. Wanneer een kind zich veilig voelt kan het de wereld ontdekken en zich ontwikkelen. Hiervoor is nodig dat er één duidelijke taal wordt gesproken binnen de school. De kinderen op onze school werken samen aan het vinden van oplossingen op basis van wederzijds respect. Wij werken vanuit eigenheid en durven keuzes te maken. Wij streven groei bij kinderen na vanuit een breed perspectief. Zo kijken wij naar: eigenheid, doelmatigheid, proces en talent. Kinderen zijn eigenaar van hun eigen ontwikkeling. Door te reflecteren, leren we kinderen te zien waar ze staan in hun eigen ontwikkeling en welke volgende stap ze zouden kunnen zetten. De leerkracht is hierin coachend.

We willen graag dat ieder kind ten opzichte van zichzelf groeit, niet alle kinderen kun je langs dezelfde meetlat leggen. Wij vinden het daarom belangrijk dat ieder kind groeit langs zijn persoonlijke meetlat. De keuzes die we hierin gezamenlijk gemaakt hebben is te herleiden naar een andere zienswijze op rendementsdenken*. Wij tonen lef in het maken van onze keuze en kunnen deze verantwoorden. We willen binnen het bestaande onderwijs meer ruimte maken voor praktijkvakken. Wij vinden het belangrijk kinderen voor te bereiden op een diverse samenleving, waarin elke bijdrage van waarde is. Daarom geven wij onze leerlingen mee dat goed zijn in theorie even belangrijk is als goed zijn met je handen. Het aanbod bij ons op school is dan ook zodanig verdeeld dat ieder kind krijgt tijd om te ontdekken welke kansen en mogelijkheden het kind heeft. Hiermee bekrachtigen we dat je meetelt, erbij hoort en wordt gezien.

*naast de opbrengsten oog hebben voor de menselijke maat en onmeetbare waarden in het leven.

Visie op identiteit

In onze pedagogische visie staat "In ons onderwijs streven wij ernaar dat kinderen groeien vanuit een breed perspectief." Daarbij hoort ruimte bieden aan identiteitsontwikkeling. Identiteit is gevormd vanuit je waarden en aangevuld met de vragen: Wie ben ik? en Wat vind ik belangrijk? Dat vraagt om vormingsonderwijs.

In vormingsonderwijs wordt specifiek stilgestaan bij identiteitsontwikkeling. Bij vorming op onze school gaat het erom dat leerlingen verkennen wie ze zijn en hoe een plek te vinden in een groep en de samenleving. Stil staan bij manieren waarop je je verantwoordelijkheid

invult. Bewustwording van keuzes die je maakt en waarom. Vormingsonderwijs wil bijdragen aan de groei tot zelfbewuste en sociale mensen vanuit een bepaalde levensvisie en traditie. In het aanbod voor vormingsonderwijs is het van belang dat er de mogelijkheid is levensbeschouwelijke vorming vanuit de eigen voorkeur (keuze) te volgen. Op basis van wederzijds respect voor de diverse levensbeschouwingen oriënteren wij ons op verschillende overtuigingen. Eigen achtergrond tot haar recht laten komen én kennismaking met andere achtergronden, zien wij als een belangrijk kenmerk van onze samenwerkingsschool. Wij blijven open staan voor elkaars ideeën en opvattingen.

Er is een identiteitscommissie bestaande uit ouders en leerkrachten. De identiteitscommissie bewaakt de visie op identiteit en uitvoering daarvan. Zij denkt mee, adviseert aan de directie en heeft geen wettelijke recht van instemming zoals een MR. Samenstelling en werkwijze van deze commissie worden in een reglement vastgelegd. In de identiteitscommissie nemen een evenredig aantal ouders zitting (vanuit openbaar en christelijk onderwijs). Er is jaarlijks een keuze te maken uit vormingsonderwijs. De leerkrachten verzorgen de lessen Godsdienstig Vormingsonderwijs (GVO) en Humanistisch Vormingsonderwijs (HVO) die bij hun achtergrond passen. Elke dag wordt met de klas gezamenlijk begonnen en geëindigd. De leerkracht geeft hier een neutrale, passende invulling aan. Bij gezamenlijk eten is er een moment van stilte. Voor vieringen is het uitgangspunt die samen te vieren met respect voor verscheidenheid. De identiteitscommissie bewaakt dit uitgangspunt. In de GVO en HVO-groepen kunnen aanvullend specifieke invullingen worden gegeven.

Openheid en interesse in elkaar zijn van belang bij allerlei thema's, ook als het gaat om verschillen in inzicht wat betreft identiteit. Openheid en interesse in elkaar is van belang voor iedereen, zowel voor het schoolteam en de kinderen, als ouders en extern betrokkenen. Wij zien dit als een belangrijk kenmerk van onze schoolcultuur. Ieder draagt daaraan bij.

Wilt u inhoudelijk meer weten over HVO of GVO dan verwijzen wij u naar de volgende website: www.vormingsonderwijs.nl

Visie op didactiek

In de gesprekken bij de vorming tot de samenwerkingsschool hebben beide teams aangegeven de principes van Dalton te willen hanteren. Daarom is gezamenlijk gekozen voor Dalton onderwijs als didactische paraplu van ons onderwijsaanbod. Wij maken hiermee ene bewuste keuze voor het vormgeven en uitvoering geven aan Dalton kernwaarden. Deze kernwaarden worden hieronder samengevat:

Samenwerking - Een basisschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samenleven en werken. Een basisschool is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar.

Vrijheid en verantwoordelijkheid - Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het basisonderwijs is de gelegenheid krijgen om het werk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor

zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Het wordt dus per leerling bekeken of die de vrijheid aankan en zich verantwoordelijk voelt voor het geleverde resultaat. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Effectiviteit - Dalton is een maatregel om effectiever te werken: 'a simple and economic reorganization of the school'. Helen Parkhurst, de grondlegger van Dalton onderwijs, wil met haar Dalton Plan het schoolse leren doelmatiger maken. Daarom zijn effectiviteit en efficiëntie al vanaf het begin twee belangrijke begrippen. Het daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Daarom geven wij omwille van de efficiency leerlingen juist verantwoordelijkheid in handen. Dalton stelt dat als leerlingen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die ze in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, het onderwijs dan veel effectiever is dan het stilzit- en luisteronderwijs dat zij zelf doorlopen heeft.

Parkhurst maakt in haar Dalton Plan van kinderen als het ware kleine ondernemers, die verantwoordelijkheid leren dragen voor het schoolwerk, hun eigen werk, dat ze in vrijheid uitvoeren.

Zelfstandigheid - Zelfstandig leren en werken op een basisschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn. Bij ons op school betekent zelfstandig werken meer dan alleen werken. Juist in situaties van samenwerken leren kinderen zelfstandig en zelfredzaam te zijn.

Reflectie - Reflexiviteit, nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is belangrijk. Door te reflecteren wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd. Als hulpmiddel hierbij gebruiken de kinderen hun dag- of weektaak en geregeld hebben zij gesprekken met de leerkracht over het proces.

Wilt u meer weten over Dalton onderwijs? Bekijk dan eens www.dalton.nl

Ons motto en onze kernwaarden

In gezamenlijkheid met ouders, MR leden, leerkrachten en directieleden is de samenwerkingsschool tijdens ouderavonden en teambijeenkomst is gesprek gegaan over de kernwaarden in onze school. Onze kernwaarden zijn in hun samenhang ons morele kompas in de ontwikkeling van onze leerlingen. Kernwaarden zijn leidende waarden die door de hele school en in de contacten met ouders en externe partners zichtbaar zijn of moeten worden. Wij zien onze kernwaarden als de groei van een appelboom. Wanneer je voeding geeft aan de wortels van de boom in de vorm van leerkrachtkwaliteit en betrokkenheid. Voed je de waarden aandacht, veiligheid en vertrouwen. Van daaruit kan de boom tot bloei komen en zien wij onze kernwaarden, zoals hieronder uitgelicht. De oogst van deze boom zijn dan; Groei, Plezier, Respect en Wereldburger.

Ons motto

Samenvattend vormen de missie en visie ons motto. Het motto van de SWS luidt: *‘Samen groeien, samen sterker, samen bloeien’.*

3. Basis- en extra ondersteuning binnen het SWV 20.01

Binnen ons samenwerkingsverband Passend Onderwijs Groningen zijn afspraken gemaakt over de minimaal te bieden ondersteuning (basisondersteuning) en extra ondersteuning.

Overeenkomstig het Referentiekader Passend Onderwijs omschrijven we basisondersteuning als het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en lichte curatieve interventies die de school binnen haar onderwijsstructuur planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel met samenwerkende ketenpartners, uitvoert. De basisondersteuning geeft aan welke mate van ondersteuning aan kinderen wordt geboden binnen de eigen school. De actuele afspraken over te bieden basisondersteuning zijn als bijlage opgenomen bij het Ondersteuningsplan 2019-2023. (www.passendonderwijsgroningen.nl).

De extra ondersteuning wordt binnen onze samenwerkingsverband vormgegeven door middel van arrangementen en worden door de school aangevraagd bij het Ondersteuningsteam, genaamd BoOT (Bovenschools Ondersteunings Team). De arrangementen worden ingezet binnen het regulier basisonderwijs. Arrangementen worden jaarlijks bijgesteld naar aanleiding van evaluatie en behoefte van de scholen.

4. De ondersteuning binnen SWS Noorderlicht

In dit hoofdstuk kunt u lezen op welke wijze SWS Noorderlicht vorm geeft een de basisondersteuning. In de eerste paragraaf staat hoe wij onze leerlingen volgen en op basis waarvan wij ons aanbod bepalen. Vervolgens staat in paragraaf 4.2 de punten waar een school volgens het IJKinstrument aan moet voldoen genoteerd en in de paragraaf die daarop volgt de evaluatie in welke mate wij denken te voldoen aan deze eisen. Het aanbod wordt verder toegelicht in paragraaf 4. 4 en 4.5.

4.1 De zorgstructuur van SWS Noorderlicht

Wij nemen als school onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leerlingen. Dit betekent dat wij elkaar informeren en helpen. Daarbij leren we van elkaar en vergroten op deze manier onze deskundigheid. Wij evalueren onze eigen rol om ervan te leren.

Binnen de groepen staat het handelen van de leerkracht centraal. ‘Wat heb ik nodig om dit kind te kunnen helpen?’ is onze basisvraag. Externe hulp zal zich richten op deze vraag om van daaruit de leerlingen te kunnen ondersteunen in hun leerproces. Dit leerproces gebeurt onder verantwoordelijkheid van de leerkracht zoveel mogelijk in de groep. De leerkracht krijgt hierbij ondersteuning van onze interne begeleider. Wij informeren de ouders minstens 3 x per jaar over het leerproces van hun kind(eren). De voortgang van het leerproces leggen we vast in een verslag en de ouders weten wat daar staat. We vragen van de ouders om mee te denken en te spreken, zodat we samen verantwoordelijk zijn voor het leerproces van het kind.

Voor een adequate uitvoering van de zorg en begeleiding van alle leerlingen hanteren wij de volgende uitgangspunten:

1. We volgen van vorderingen van onze leerlingen systematisch met behulp van:
 - methodeonafhankelijke toetsen leerlingvolgsysteem (Cito en KIIK-voor kleuters);
 - methodeonafhankelijke eindtoetsing (IEP-eindtoets);
 - methodegebonden toetsen.
2. We analyseren de leerlingresultaten en de voortgang in de ontwikkeling systematisch en zetten het volgend in:
 - extra zorg voor leerlingen die dit nodig hebben op basis van signalering, diagnose, handelingsplanning, evaluatie;
 - betrokkenheid van ouders bij de planmatige zorg en begeleiding voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
 - adequate procedures voor instroom, doorstroom en uitstroom van leerlingen;
 - toepassing van afgesproken procedures en protocollen;
 - centrale opslag van leerlinggegevens in leerlingdossier;
 - gestructureerde en planmatige zorg en begeleiding voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zo nodig in een eigen leerlijn;
 - duidelijkheid t.a.v. taken en verantwoordelijkheden leerkrachten, intern begeleider en directeur.

Voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte wordt een Ontwikkelperspectiefplan (OPP) opgesteld waarin de onderwijsbehoefte van de leerling staat beschreven. De onderwijsbehoefte geeft aan wat hij/zij nodig heeft om te leren en zich te kunnen ontwikkelen binnen onze school. Wij proberen aan deze onderwijsbehoeften tegemoet te komen en bieden daarvoor een bepaalde mate van ondersteuning. Wanneer een kind specifieke onderwijsbehoeften heeft waarin wij niet direct kunnen voorzien, kunnen wij ondersteuning vragen bij het Ondersteuningsteam. De geboden ondersteuning kan praktisch van aard zijn, maar ook intensieve vormen van begeleiding binnen onze school omvatten. Ook een verwijzing naar een andere school behoort tot de mogelijkheden.

4.2 Kernkwaliteiten Samenwerkingsverband 20.01

Elke school binnen het samenwerkverband moet in elk geval beschikken over het aanbod horende bij de basisondersteuning. Deze ondersteuning is op te delen in vier aspecten: de preventieve en licht curatieve interventies, de onderwijsondersteuningsstructuur, het planmatig werken en de kwaliteit van basisondersteuning. Hieronder het overzicht ten aanzien van de geboden basisondersteuning binnen de scholen waarover binnen het samenwerkingsverband de afspraken zijn gemaakt.

De vier aspecten	Dertien kernkwaliteiten van basisondersteuning (samenwerkingsverband 20.01)
Preventieve en licht curatieve interventies	1. De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving.
	2. Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod nodig hebben op een ander niveau is een ontwikkelings-perspectiefplan (OPP) opgesteld.
De onderwijs-ondersteuningsstructuur	3. De scholen hebben een effectieve (interne) onderwijs-ondersteuningsstructuur.
	4. De leerkrachten, IB'ers en directeurs werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties.

	5. De school organiseert effectief multidisciplinair overleg gericht op de leerlingenondersteuning.
	6. De ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs.
Planmatig werken	7. De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.
	8. De school werkt opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen.
	9. De school voert beleid op het terrein van de leerling ondersteuning.
Kwaliteit van basisondersteuning	10. De school werkt met effectieve methoden en aanpakken.
	11. De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de leerling ondersteuning en opbrengsten.
	12. De school draagt leerlingen zorgvuldig over.
	13. De school heeft jaarlijks haar ondersteuningsprofiel (SOP) vastgesteld.

4.3 Basisondersteuning binnen onze school

In deze paragraaf geven we aan in welke mate wij voldoen aan de basisondersteuning. Om dit te bepalen zijn twee momenten van belang: de vierjaarlijkse controle van de inspectie en de jaarlijkse inventarisatie middels de checklist het IJKinstrument. De laatste bevindingen van onze school vindt u in bijlage A.

4.3.1 De inspectie

Als algemene voorwaarde is gesteld dat alle scholen voldoen aan het door de inspectie vastgestelde basisarrangement. Binnen dit arrangement vallen scholen waarvan de inspectie geen tekortkomingen heeft vastgesteld, die noodzaken tot verscherpt toezicht. Voldoet de school niet aan deze algemene voorwaarde, dan voldoet de school ook niet aan de basisondersteuning.

De inspectie heeft CDBS Ichthus bezocht in het schooljaar 2015-2016 en in januari 2016 werd het basisarrangement aan CDBS Ichthus toegekend voor vier jaar. De toekenning is toegelicht in het inspectierapport (zie website 'CDBS Ichthus'). De conclusie ten aanzien van de basisondersteuning van was dat alle onderdelen voldoende op orde waren.

De inspectie heeft OBS Noordewier bezocht in februari 2017 en er werd een basisarrangement toegekend voor 4 jaar. In mei 2021 heeft er een thema-bezoek plaatsgevonden.

Het IJKinstrument

Het IJKinstrument (zie bijlage A) vertelt ons dat wij op dit moment voldoen aan de eisen die gesteld worden aan de basisondersteuning. Deze conclusie kunnen wij trekken omdat we voor meer dan 90% voldoen aan de criteria die hiervoor zijn opgesteld. De omschrijvingen van het aanbod binnen de basisondersteuning zijn weergegeven in zogenoemde kwaliteitskaarten. Bij het opstellen van de kwaliteitskaarten worden alle partners betrokken en worden zoveel mogelijk geschreven door diegenen die hier het meest mee werken zodat de kaarten heldere handvatten geven voor het praktisch handelen.

De checklist maakt ook duidelijk dat er nog punten zijn waar we aan moeten werken. Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

- Preventieve en licht curatieve interventie: de koppeling van OPP aan de referentieniveaus van taal en rekenen en waar nodig aan de sociaal emotionele ontwikkeling en taakwerkhouding.
- Onderwijs ondersteuningsstructuur: het eigenaarschap van de leerlingen voor hun eigen leerproces;
- Kwaliteit van basisondersteuning: de school heeft methoden en materialen voor leerlingen met een specifieke leerbehoefte (geldt met name voor de compenserende maatregelen voor leerlingen met dyslexie en dyscalculie);
- Kwaliteit van basisondersteuning: de terugkoppeling van leerling met een specifieke ontwikkelingsbehoefte naar de voorschoolse voorzieningen of de vorige school.

4.4 Het aanbod van SWS Noorderlicht binnen de basisondersteuning.

Het aanbod van een school kan onderscheiden worden in dat wat aan alle leerlingen geboden wordt, dat wat aangeboden wordt om (leer-)problemen te voorkomen (preventief aanbod), het aanbod om bepaalde opgelopen achterstanden te herstellen (licht-curatief aanbod) en het aanbod dat ingezet wordt als er extra hulp nodig is om te leerlingen goed te ontwikkeling te laten komen (extra aanbod).

4.4.1 Het aanbod aan alle leerlingen

In onderstaand overzicht beschrijven wij ons aanbod voor alle leerlingen.

Alle leerlingen krijgen les op basis van de methoden en bepaalde methodieken. Ons aanbod wat betreft de vakken technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen zijn:

Technisch Lezen	: Lijn 3 – Estafette
Begrijpend Lezen	: Nieuwsbegrip XL- Close Reading
Taal	: Taal Actief
Spelling	: Taal Actief (spelling)
Rekenen en Wiskunde	: WIG5 - Met Sprongen Vooruit

Daarnaast maken wij gebruik van ICT als ondersteuning van het onderwijsleerproces, middels de programma's: Muiswerk, Bouw!, Bereslim, BLOON, Maatwerk, Rekenmuurtje, Snappet, Accadin, Nieuwsbegrip verwerking.

In het kader van 'aanbod (basis-)ondersteuning' hanteren wij de afspraken die staan in het:

- pestprotocol (schoolveiligheidsplan, kwaliteitskaart grensoverschrijdend gedrag);
- dyslexieprotocol (kwaliteitskaart dyslexie);
- dyscalculieprotocol (kwaliteitskaart dyscalculie);
- moeilijk lerend (kwaliteitskaart moeilijk lerend)
- Taalontwikkelingstoornis (kwaliteitskaart TOS);
- protocol medische handelingen.

Voor de sociaal emotionele ontwikkeling maken we gebruik van:

signalering : KIJK (groep 1-2), ZIEN!

methode : KIVA

4.4.2 Het preventieve en licht curatieve aanbod aan bepaalde leerlingen

Twee jaarlijks wordt er gekeken of het basisaanbod voor alle leerlingen voldoende oplevert. Als een leerling te weinig ontwikkeling laat zien, wordt het aanbod uitgebreid met preventieve en/of licht curatieve maatregelen.

Preventieve interventies/licht curatieve maatregelen:

Lezen (technisch, begrijpend en woordenschat)	Bereslim (m.n. woordenschatontwikkeling) Bouw! Estafette Ralfi-lezen Connect-lezen
Spelling	Spelling in de lift BLOON Kaarten van Braams
Rekenen	Met Sprongen Vooruit Maatwerk Rekenmuurtje Rekensprint Kaarten van Braams

Het meest bepalend voor de kwaliteit van het onderwijs is de leerkracht. Niet elke leerkracht heeft even veel ervaring en/of kennis van een bepaald onderdeel van het vak. Op SWS het Noorderlicht hebben we de stelregel dat we de zorgleerlingen met zijn allen dragen en dat houdt in dat we steeds gebruik maken van elkaars kennis en kunde. De leden van het team worden ondersteund door de collega's die zich gespecialiseerd hebben in een bepaald vak en/of op een bepaald vakgebied (ICT/taal/lezen/rekenen) en door de IB'er. De vakkennis wordt op peil gehouden door het volgen van (bijscholings-)cursussen en het aanbod vanuit de VCPO-academie.

Ondersteuningsstructuur:

De leerkrachten kunnen gebruik maken van elkaars expertise door middel van collegiale consultaties en/of tussentijdse overleggen. De leerlingen worden aan het einde van het schooljaar overgedragen aan de nieuwe leerkracht en bij problemen kan de nieuwe leerkracht de leerkracht van het vorige schooljaar vragen om advies. Daarnaast kunnen tijdens zorgoverleggen leerlingen ingebracht worden om zo met elkaar te kijken welk aanbod er is binnen de groep, maar ook binnen andere groepen. Een groepsoverstijgend aanbod hoort tot de mogelijkheden.

Handelingsgericht werken:

Op SWS Noorderlicht zetten wij Klasseplan in. Dit is een complete plan- en volgsysteem voor het basisonderwijs. Vanuit Klasseplan maken wij weektaken voor de leerlingen en een (week-)rooster. In het digitale logboek worden de dagelijkse aantekeningen genoteerd en het groepsplan geeft veel overzicht van de doelen waaraan gewerkt moet worden.

Na iedere les noteert de leerkracht in het logboek welke leerlingen onvoldoende geprofiteerd hebben van het aanbod. Op basis daarvan stelt de leerkracht de weekplanning bij door een leerling meer en/of andere instructie te geven en/of meer oefentijd te gunnen. Als er na deze interventies onvoldoende vooruitgang geconstateerd wordt, brengt de leerkracht de leerling in bij de groepsbespreking en wordt er in overleg met de IB'er gekeken of er verdere onderzoek noodzakelijk is.

Soms is, ook na inzet van preventieve en licht curatieve maatregelen, de conclusie dat een leerling te weinig profiteert van het aanbod. Deze leerling wordt besproken in een groepsbespreking en eventueel binnen de intervisie van de IB'ers en vervolgens kan een aanmelding voor onderzoek gedaan worden. Het afgelopen jaar zijn er onderzoeken bij leerlingen geweest naar intelligentie, werkgeheugen, mogelijke dyslexie en/of dyscalculie en naar oorzaken van bepaald gedrag. De adviezen uit deze onderzoeken verwerkt de leerkracht in een handelingsplan (HP) of ontwikkelperspectiefplan (OPP). In paragraaf 4.5 kunt u lezen welke verscheidenheid in aanbod voor verschillende leerlingen SWS het Noorderlicht op dit moment biedt.

4.5 De actuele verscheidenheid op SWS Noorderlicht

SWS het Noorderlicht heeft verschillende leerlingen die extra inspanningen vragen van de leerkrachten. De verscheidenheid aan de vragen van leerlingen aan het team is in kaart gebracht door het instrument 'Verscheidenheidsindex' 2021-2022 (zie bijlage B, C en D). Op deze wijze heeft de school inzicht in de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

Sommige vragen vallen binnen de basisondersteuning onder andere dyslexie en dyscalculie. Voor andere vormen hebben wij als school extra ondersteuning nodig. Hierbij valt te denken aan leerlingen met een Taalontwikkelstoornis (TOS). Na het overzicht van extra zorg die binnen de basisondersteuning valt, volgt een overzicht van de zorg die daar buiten valt.

4.5.1 Extra zorg binnen de basisondersteuning

Leerlingen met dyslexie

Op SWS Noorderlicht zitten momenteel een aantal leerlingen waarbij de diagnose ernstige enkelvoudige dyslexie (EED) is vastgesteld. Verschillende externe partijen verzorgen voor de leerlingen een behandeling voor de duur van anderhalf tot twee jaar. Na de behandeling volgt er een advies voor de inzet van compenserende maatregelen. Ook zijn er een aantal leerlingen waarbij dyslexie is vastgesteld, maar zij komen niet in aanmerking voor behandeling. Wel kunnen zij gebruik maken van de compenserende maatregelen. Hierbij valt te denken aan:

- extra tijd bij het maken van toetsen,
- gebruik van een iPad of laptop (met het programma Sprint/Kurzweil),
- toetsen op niveau eventueel met auditieve ondersteuning,
- beoordelen van fouten alleen bij de onderdelen die bij spelling net geoefend zijn,
- spellingscorrectie inzetten,
- gebruikmaken van strategiekaarten,
- inzet van compenserende middelen zoals: Kurzweil/Sprint/Read & Write
- gebruik maken van digitale (les- en lees-)boeken.

Voor het aanbod voor deze leerlingen zijn de volgende kwaliteitskaarten ontwikkeld:

1: Onderzoek en aanpak na toekenning van dyslexie.

2: Dyslexie: compenserende maatregelen.

Indien de dyslexie de mate van ontwikkeling van een leerling sterk beïnvloedt, wordt er voor die leerling een OPP opgesteld.

Leerlingen met dyscalculie

Enkele leerlingen zijn gediagnostiseerd als leerlingen met dyscalculie.

Voor deze leerlingen worden er de volgende compenserende maatregelen ingezet:

- extra tijd bij het maken van toetsen,
- gebruik van rekenmachine,
- gebruikmaken van strategiekaarten,
- aanbod richten op wat deze leerlingen nodig hebben om zelfredzaam te worden (omgaan met geld, klok kijken, rekenen met behulp van de rekenmachine).

Meer- en hoogbegaafde leerlingen

Vaak wordt het in de onderbouw al duidelijk dat een leerling meer uitdaging aan kan. De leerkracht kijkt goed op welk gebied het goed is voor de leerling om de groep te blijven volgen en op welk gebied de leerling moeilijker stof of opdrachten aan kan. Vanaf groep 1 kan er gewerkt worden met de materialen van Levelwerk. Daarnaast biedt ook het programma Accadin uitdagende opdrachten. De leerlingen die hiermee werken hoeven lang niet altijd het reguliere werk te maken. Via compacten (alleen die opdrachten waar een leerling nog extra oefening voor nodig heeft) wordt bepaald welk deel van het reguliere werk de leerling moet maken. Het overslaan van een groep behoort, in uitzonderlijke gevallen, tot de mogelijkheden.

Als het blijkt dat ondanks dit aanbod een leerling toch niet goed tot zijn recht komt, kan deze leerling aangemeld worden bij de Plusklas, de Torenklas. Deze (bovenschoolse) klas komt een dagdeel per week samen en dan werkt een leerling (al dan niet samen met anderen) aan specifieke opdrachten.

Voor deze leerlingen is het van belang dat ze getoetst worden op niveau om zo hun ontwikkeling goed te blijven volgen.

Leerlingen die moeilijk leren

Sommige leerlingen kunnen, ondanks inzet van alle preventieve en licht curatieve middelen, toch niet goed meekomen met de groep. Als dit op meerdere ontwikkelgebieden is, kan er sprake zijn van een intelligentie beneden het gemiddelde. Als dit ook met een IQ-onderzoek vastgesteld is, wordt er goed gekeken wat deze leerling nodig heeft om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Methoden als 'Met Sprongen Vooruit', extra visuele ondersteuning en extra tijd voor herhaling en automatisering zijn middelen die we dan vaak inzetten. Voor de vakken waar ze erg veel moeite mee hebben kan het zijn dat ze een eigen leerlijn krijgen die goed aansluit bij hun ontwikkeling. In overleg met Cluster 3 kan er

besloten worden om ook andere interventies in te zetten (soms voorafgegaan door een observatie van iemand van Cluster 3). Op dit moment hebben we geen leerlingen waarbij is vastgesteld dat ze moeilijk lerend zijn.

Voor deze leerlingen wordt vaak een OPP opgesteld en ze worden getoetst op niveau.

Leerlingen die sociaal minder weerbaar zijn

Sommige leerlingen hebben meer moeite met het leven en leren in een groep dan anderen. Dit kan een specifieke oorzaak hebben, zoals ADHD en/of een vorm van autisme. Ook het hebben van een instabiele thuissituatie kan geven dat een kind niet goed in zijn vel zit. Bij deze kinderen is extra van belang om tot goede afspraken te komen met de ouders en waarnodig met de hulpverlening. De kindverpleegkundige verbonden aan onze school is hierbij, samen met de IB'er, de sleutelfiguur. Sommige kinderen zijn erg gebaat met een gesprek met de GGD-er, maar voor anderen is er soms meer nodig. Hierbij valt te denken aan:

- rots en water training/sociale weerbaarheidstraining;
- extra instructie gericht op krijgen van bevestiging van de leerkracht;
- ondersteuning in de klas;
- beloningssystemen;
- het bieden van een duidelijke structuur en regels;
- overleg met cluster 4.

Indien nodig wordt er voor deze leerlingen een handelingsplan 'Zien!' opgesteld. De gegevens vanuit ons volgsysteem voor sociaal en emotionele ontwikkeling 'Zien!' geeft hiervoor duidelijk handvatten.

Specifiek: ASS

Een specifieke groep die moeite heeft met sociale situaties zijn de leerlingen met een aan autisme verwante stoornis (ASS). Deze leerlingen kunnen snel angstig worden als ze een situatie niet kunnen overzien, hebben veel structuur en voorspelbaarheid nodig en zijn vaak qua sociale ontwikkeling ver achter op hun leeftijdsgenoten. Elke vorm van autisme uit zich anders en bij deze leerlingen is het dan ook van groot belang om steeds weer te kijken wat het beste aanbod voor hen vormt. Externe organisaties zoals Molendrift, Accare en Autismeteam Noord Nederland (ATN) denken met ons mee. Dit alles gaat in nauwe samenwerking met de ouders.

4.5.2 Extra zorg buiten de basisondersteuning

Op SWS Noorderlicht wordt er met verschillende organisaties samengewerkt om onze leerlingen de zorg te kunnen bieden die zij nodig hebben om goed tot ontwikkeling te komen. Voor de leerlingen waarbij externe hulp nodig is, wordt er altijd een Ontwikkelperspectiefplan (OPP) geschreven, waarin de onderwijsbehoeften van de leerlingen omschreven staan, evenals het aanbod per vak. Een OPP bevat, vanaf groep 5, ook een uitspraak over de verwachting die de school heeft op basis van de resultaten over het vervolg na de basisschool.

Leerlingen met een Taalontwikkelstoornis (TOS):

Een taalontwikkelstoornis is een neurocognitieve ontwikkelstoornis in het verwerven van taal. Het gaat hierbij niet om leerlingen met een taalachterstand, maar een leerling met TOS heeft altijd wel een taalachterstand die ze nooit volledig kunnen inhalen. Deze leerlingen hebben moeite met het onderscheiden van klanken, maar ze hebben ook moeite met het ordenen van nieuwe informatie (verwerking), het begrijpen van taal (met name het niet kunnen 'lezen' van de intentie waarmee iets gezegd wordt, moeite met figuurlijk taalgebruik). Een leerling met een TOS heeft veel meer tijd en aandacht nodig om iets te begrijpen, opdrachten om te zetten in acties en informatie op te slaan.

Leerlingen met een TOS worden op Noorderlicht begeleid door Kentalis. Er wordt per kind gekeken wat voor dat kind de beste optie is. Een combinatie van Speciaal Onderwijs (Cluster 2) en regulier onderwijs op SWS Noorderlicht behoort tot de mogelijkheden. SWS Noorderlicht vraagt voor deze leerlingen een schoolarrangement aan. Afhankelijk van de ernst van de stoornis kan een lichte of een medium arrangement toegekend worden. De leerling krijgt dan begeleiding van een Ambulante Begeleider (AB-er) van Kentalis en deze AB-er begeleidt ook de school bij het geven van les aan deze leerling.

Voor een leerling met een TOS wordt altijd een OPP opgesteld.

Leerlingen met een auditieve beperking

Het team van SWS Noorderlicht heeft ervaring met kinderen met een auditieve handicap. In samenwerking met Kentalis kan er een intensief aanbod geboden worden dat gericht is op het ontwikkelen van woordenschat en het begrip. Ook oefenen deze leerlingen met situaties die meer van hun communicatieve vaardigheden vragen.

Voor een leerling met een auditieve beperking die hiervoor hulp krijgt van een externe organisatie wordt er altijd een OPP opgesteld.

5. Extra Ondersteuning

De definitie van 'Extra Ondersteuning' is dat de onderwijsbehoeften van het kind dermate intensief en complex zijn, dat deze meer dan de (aanvullende) basisondersteuning van een school vragen. Onze school kan voor extra ondersteuning een beroep doen op het Ondersteuningsteam (BOOT). Het schoolbestuur biedt extra ondersteuning aan in de vorm van arrangementen. Deze worden ingezet binnen het regulier onderwijs.

De arrangementen worden aangevraagd bij het Ondersteuningsteam en beoordeeld aan de hand van de onderwijsbehoeften van het kind of de groep. Voor deze leerlingen heeft de school een OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP) opgesteld.

Voor de onderstaande onderwijsbehoeften doen wij een beroep op de arrangementen extra ondersteuning om hierin een passend aanbod te bieden binnen de school:

- taalontwikkelstoornis: ondersteuning van Kentalis;

Binnen SWS Noorderlicht zijn er beperkte mogelijkheden voor leerlingen met gedragsmoeilijkheden. Een leerling op SWS Noorderlicht zal altijd onderdeel uit blijven maken van een groep en zal ook daarbinnen tot ontwikkeling moeten kunnen komen. Als een leerling een (groot) deel van de tijd één op één begeleiding nodig heeft en/of een afgesloten ruimte om te kunnen werken dan kan SWS Noorderlicht dit niet bieden.

Indien sprake is van de volgende onderwijsbehoeften verwijzen wij naar een andere reguliere basisschool of school voor Speciaal (Basis) Onderwijs. Dit betekent dat wij bij deze leerlingen handelingsverlegen zijn en niet in staat zijn om goede zorg met extra ondersteuning binnen de school te bieden.

Verwijzing naar S(B)O vindt plaats indien:

- blijkt dat ondanks alle inspanningen wij niet kunnen voorzien in de onderwijsbehoefte van een leerling. Dit kan zich uiten in langdurige stagnatie van de ontwikkeling en of signalen dat de leerling zich niet gelukkig en/of veilig voelt;
- de leerling zoveel ondersteuning of individuele aandacht nodig heeft dat dit structureel ten koste gaat van de groep;
- de leerling dusdanig gedrag vertoont dat de veiligheid van het kind zelf, van andere leerlingen en/of de leerkracht niet gewaarborgd kan worden.

SWS Noorderlicht kent groepen waar relatief veel leerlingen zitten die extra zorg nodig hebben. Bij aanmelding van een leerling voor zo'n groep, kan het zijn dat dit de draagkracht van een leerkracht te boven gaat en dat kan ook de reden voor afwijzing vormen.

6. Ambities van de school

We zien onszelf als lerende organisatie en ambities passen hierbij. Op het gebied van extra ondersteuning hebben wij de volgende ambities die wij het komende jaar/de komende jaren willen realiseren.

Onze ambities ten aanzien van het bieden van aanvullende of extra ondersteuning zijn:

- ons meer verdiepen in een taalaanbod met ondersteuning van gebaren en visuele middelen;
- leren hoe wij de executieve vaardigheden bij leerlingen meer kunnen stimuleren;
- een beter aanbod voor leerlingen die moeilijk leren.

Onze ambities ten aanzien van het bieden van passende ondersteuning waarvoor we nu nog verwijzen naar het Speciaal (Basis) Onderwijs zijn:

- leren hoe we het gedrag van leerlingen met een stoornis in het autismespectrum beter kunnen begrijpen, leren het gedrag van deze leerlingen te vertalen naar wat ze daarmee van ons vragen.

Bijlagen

- A. Checklist ijkinstrument basisondersteuning
- B. Verscheidenheidsindex (VI), informatie
- C. Invulschema Verscheidenheidsindex
- D. Instrument Verscheidenheidsindex